

HVORDAN KAN DU FORBEDRE **PRIVATØKONOMIEN**

EN VEILEDNING FOR NYBEGYNNERE

LOAN
SCOUTER.

INNHOLDSFORTEGNELSE

OM ANDREAS LINDE

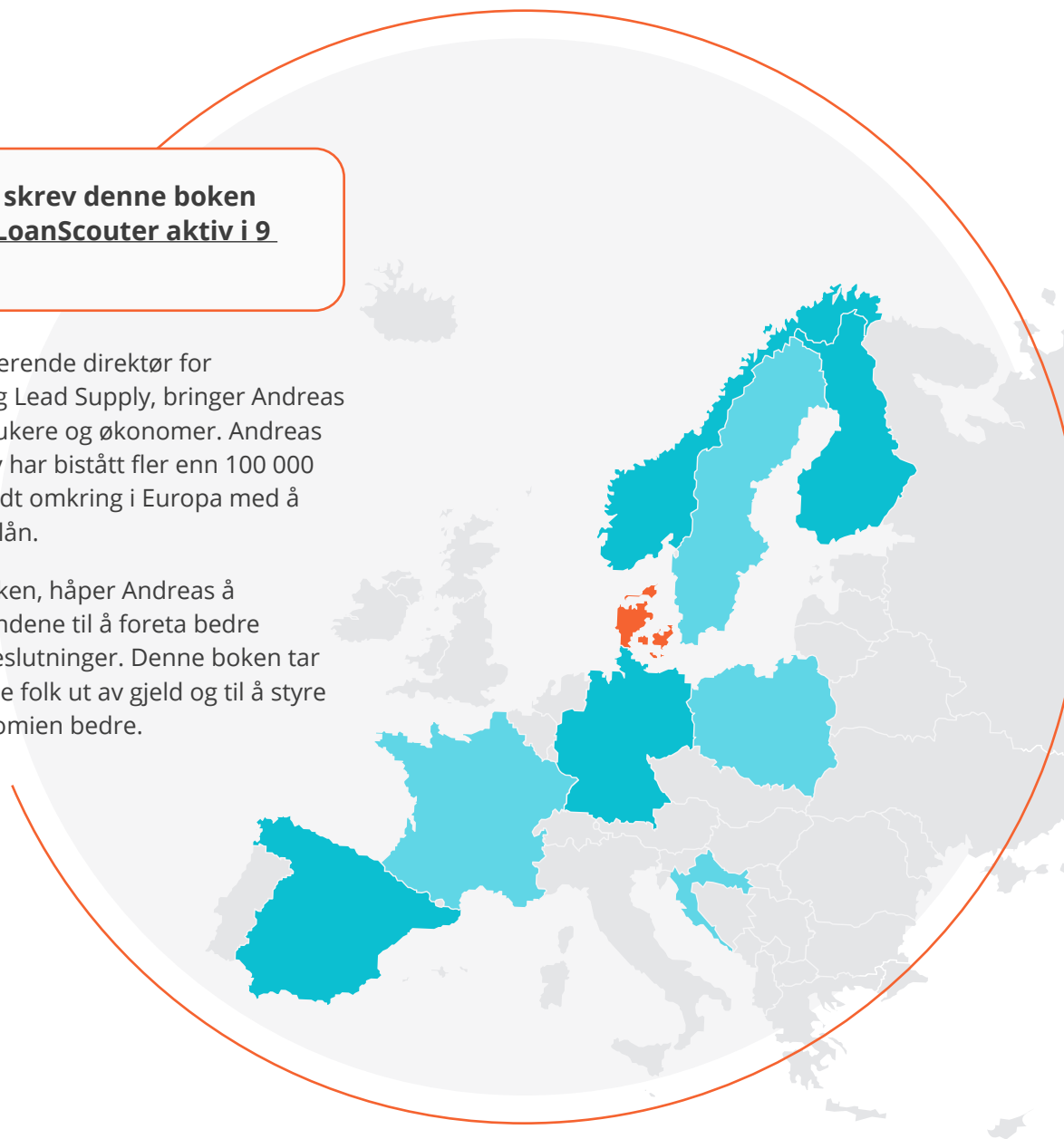
Andreas Linde er en finanseksperter som har jobbet på lånemarkedet de siste syv årene. Han har spesialisert seg på forbrukerlån, renter, refinansiering og personlig økonomistyring. Andreas har publisert mer enn 100 artikler om lånemarkedet og privatøkonomi.

Da Andreas var 22, grunnla han Lead Supply, selskapet som driver LoanScouter. Formålet med Lead Supply og Loan Scouter, er å gjøre det enklere for forbrukere å finne rimeligere lån. Loan Scouter, fungerer som andre sammenligningstjenester, men istedenfor å sammenligne elektronikk eller hoteller, bidrar selskapet til å sammenligne lån. I tillegg til sammenligning av lån, kan forbrukere i noen land også sammenligne forsikringer.

Mens han skrev denne boken i 2021, er LoanScouter aktiv i 9 land.

Som administrerende direktør for LoanScouter og Lead Supply, bringer Andreas sammen forbrukere og økonomer. Andreas og Lead Supply har bistått fler enn 100 000 forbrukere rundt omkring i Europa med å finne gunstige lån.

Med denne boken, håper Andreas å oppmuntre kundene til å foreta bedre økonomiske beslutninger. Denne boken tar sikte på å hjelpe folk ut av gjeld og til å styre hverdagsøkonomien bedre.

EN ØKONOMIPLAN KAN SETTE DEG FRI

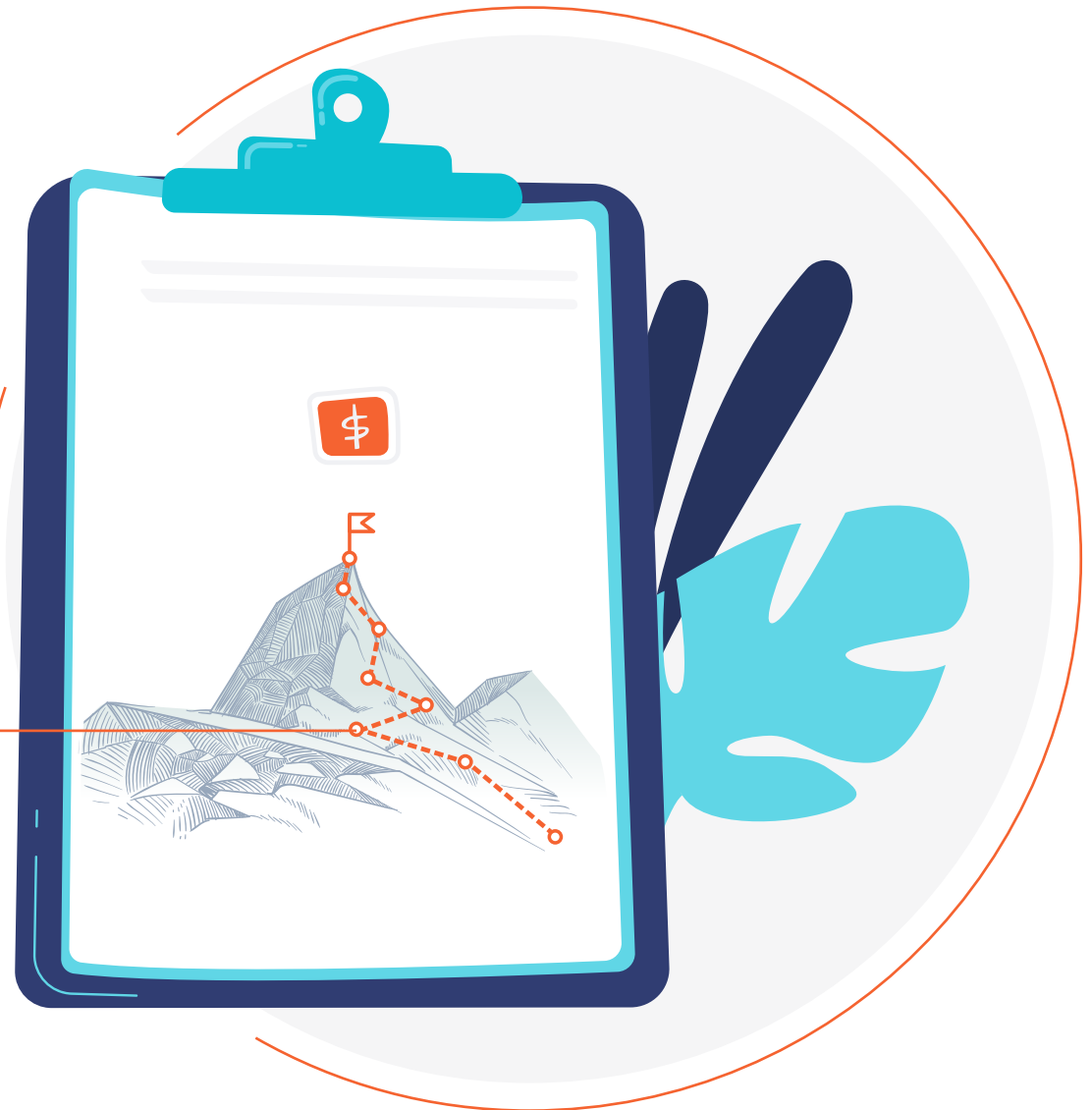
Tar du bare dagene som de kommer, men mangler bestemte mål for din egen økonomiske fremtid? Eller sitter du fastlåst med gjeld til langt oppover ørene, med økonomiske problemer som sliter på nattesøvnen? Ekstra stress og bekymringer blir ofte resultatet av økonomiske problemer, og det er mange som ikke vet hvor de skal henvende seg for å søke hjelp.

Denne boken vil guide deg gjennom det grunnleggende, og gi deg verktøyene du trenger for å få økonomisk trygghet.

Når du tar kontroll over pengene, tar du kontroll over tilværelsen. Over hele verden, har flere millioner tatt ansvar for egen fremtid, de enkle metodene for å komme i gang, har vi skissert i denne boken.

La oss se nærmere på noen av faktorene som påvirker din økonomiske fremtid.

Deretter vil vi forklare det grunnleggende rundt en økonomisk plan, avklare prosessen og snakke mer om de vanene du må tilegne deg for å lykkes.

EN ØKONOMIPLAN KAN SETTE DEG FRI

Millenniumsgenerasjonen, penger og alle andre

Det er ingen hemmelighet at millenniumsgenerasjonen har det dårligere økonomisk, sammenlignet med foreldrene deres når de var på samme alder. I løpet av et kort arbeidsliv, har dagens 40-åringer blitt rammet av to store nedgangstider, som har ført til lønnsstagnasjon og arbeidsledighet.

Kombinert med både høy studiegjeld og annen privat gjeld, har det vært vanskelig for millenniumsgenerasjonen å bygge opp en formue. Det å eie sin egen bolig, var før en målestokk for velstand for tidligere generasjoner, i dag er det rett og slett utenfor rekkevidde for mange.¹

Bare halvparten av millennials tjener mer enn foreldrene sine

Men, det er ikke bare millenniumsgenerasjonen som kjenner det på kroppen, langsom lønnsvekst rammer alle. Ser vi tilbake på de siste førti årene, har det bare vært ti år med jevn (men treg) vekst i arbeidsmarkedet.

Resultatet, er at flertallet av de som er i arbeid, ikke har de nødvendige ressursene eller økonomien for å få en bedre levestandard. De fleste mulighetene til lønnsvekst, brukes på en liten brøkdel av de som sitter i høyt betalte stillinger.

Det er ikke overraskende at mange sliter med å nå de unnvikende målene om å overgå foreldrenes livskvalitet, det å eie sin egen bolig og ha økonomisk frihet.²

Myter om penger og feil

Det finnes også vanlige feil som hindrer økonomisk utvikling, feil som unødvendige utgifter, kjøp av ny bil eller leve fra måned til måned. Hvis du lever på kreditt, og ikke har en økonomisk plan, kan fremtiden fort se mørk ut.³

For å gjøre det mer komplisert, har mange misoppfatninger om penger generelt.⁴

Det du trenger, er lettfattelig faktainformasjon, av den typen som presenteres i denne boken. Kunnskap, er det beste våpenet mot økonomisk usikkerhet, feilinformasjon og rykter.

Økonomisk kompetanse er viktig

Alle bør lære det grunnleggende om privatøkonomisk kompetanse. Økonomisk kunnskap ruster deg til et bedre liv, uten stress og usikkerhet med at du aldri vet hvor du står.

Når du vet hvordan du bruker grunnleggende økonomiske verktøy som budsjettering, gjeldsreduksjon og sparing, har du nøklene som låser opp for suksess og beskytter deg mot fattigdom.⁵

¹ <https://www.cnn.com/2019/11/05/millennials-earn-20-percent-less-than-boomersdespite-being-better-educated.html>

² <https://edition.cnn.com/2020/01/11/politics/millennials-income-stalled-upward-mobility-us/index.html>

³ <https://www.proquest.com/openview/9300a18402f5d0fbbf3d69ebbd18b809/1?pq-origsite=gscholar&cbl=6796>

⁴ <https://www.fidelity.com/viewpoints/personal-finance/6-money-myths>

⁵ <https://www.forbes.com/sites/lizfrazierpeck/2019/08/29/5-reasons-personal-finance-should-be-taught-in-school/?sh=1b7562605178>

EN ØKONOMIPLAN KAN SETTE DEG FRI

Utgangspunktet

Enten du nettopp har begynt, eller har bekymret deg for penger i årevis, er det på tide å legge stresset bak deg og finne frem til utgangspunktet.

Den økonomiske fremtiden begynner med en solid økonomiplan, og denne boken forklarer hvordan du lager denne planen. Den kan være så enkel eller komplisert som du ønsker, og du kan skreddersy planen tilpasset din egen situasjon.

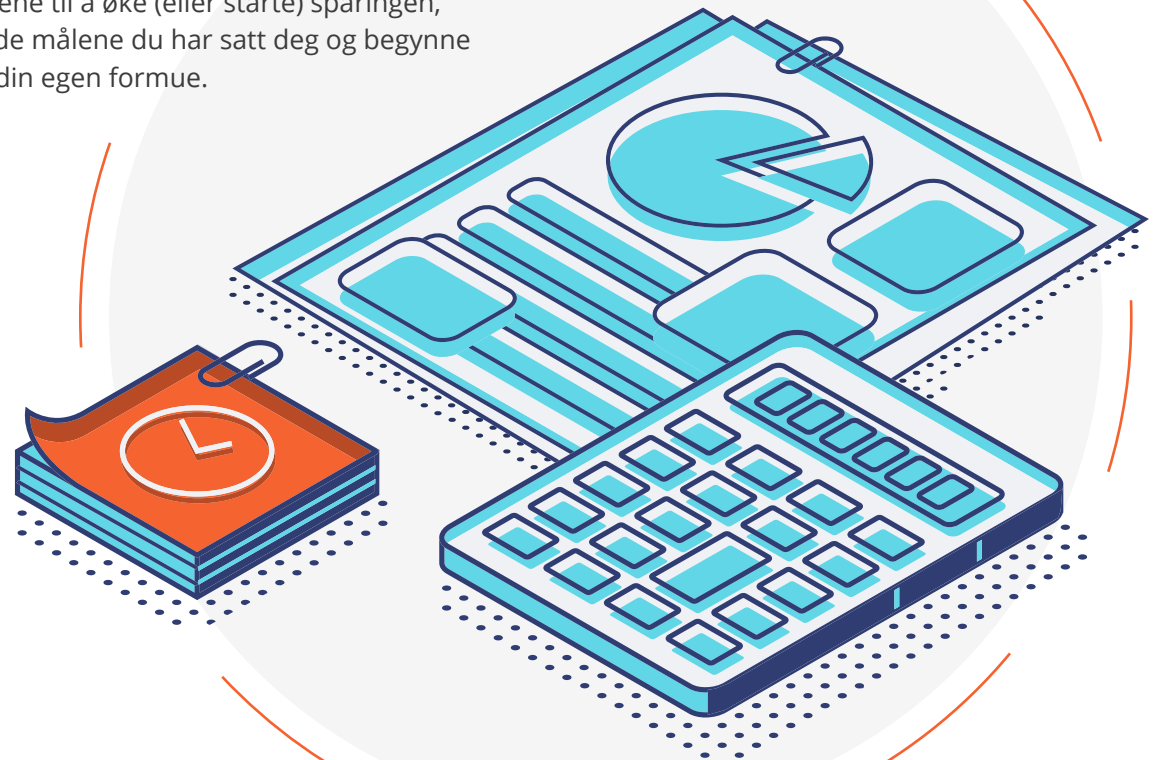
En økonomiplan vil gi deg en tydelig oversikt over hele det økonomiske bildet, og hjelpe deg med å sette mål.

Vi har alle drømmer for fremtiden, og penger er et middel for å oppnå disse målene. Ved å lage et mål for pengene, identifiserer du hvorfor du ønsker å øke nettoformuen, komme deg ut av gjeldsbyrden eller opprette en sparekonto.

Slutt med å ligge våken om natten og lure på om du har råd til å ta den ferien du ønsker deg, eller få råd til å kjøpe en bil nummer to. Du vil finne ut hvorfor alle trenger et budsjett og hvordan du setter opp ditt eget budsjett.

Sammen gir økonomiplanen og budsjettet en helhetlig oversikt over hvor du befinner deg økonomisk.

Utrustet med disse verktøyene, har du ressursene til å øke (eller starte) sparingen, oppnå de målene du har satt deg og begynne å heve din egen formue.

STARTER DER DU ER I DAG

Den privatøkonomiske planen starter her. Den inkluderer inntekter, aktiva, gjeld og investeringer, men bør også ta hensyn til hva du har av håp og drømmer for fremtiden. Tanken er at du skal forstå din nåværende økonomiske situasjon, og finne svar på hvordan du kan få en vellykket økonomisk fremtid.

Det å lage en liste over egne mål, vil hele tiden minne deg på **hvorfor** du gjør dette.

En oppstilling av kontantstrømmen viser deg **hvor** pengene forsvinner hver måned.

Det å ha balanse i regnskapet, gir et klart bilde av **den** overordnede situasjonen,

...og budsjettet kartlegger **hvordan** du kan lykkes.

Du tar de stegene du trenger for å få et nøyaktig bilde av den økonomiske virkeligheten. Bevæpnet med denne kunnskapen, vil du være godt rustet og på vei mot økonomisk velstand.

Etabler dine egne økonomiske mål

Hvis du ikke vet hvor du vil, er det vanskelig å vite når du er i mål. Med etablerte mål, er du klar til å bygge en trinnvis plan for å nå frem til ønsket destinasjon. Målene kan være enkle, bli kvitt gjeld, eller kanskje mer omfattende, som for eksempel å starte din egen virksomhet. Du kan spare til en ny bil, kjøpe egen bolig eller investere til pensjonisttilværelsen.

En ting er sikkert, det er alltid godt å vite hvorfor du sparer penger. Så lenge du holder **hvorfor** i fokus, vil det heve entusiasmen for å lykkes. Etter hvert som du klarer målene, vil nye mål ta plassen til de gamle. Ved å liste opp hva du ønsker å oppnå, vil du ha en løpende oversikt over prestasjonene, og kan bruke de som referanser når motivasjonen halter.

Lag en oversikt over kontantstrømmen

Denne oppstillingen, gir et bilde av hvor mye penger du får inn og hvor mye som går ut. Tanken er å finne ut om du har en negativ eller positiv netto kontantstrøm.

Inkluder alle inntektskilder: lønn, andre inntekter, utleieinntekter osv., alle pengene du mottar. Hvis inntekten varierer fra måned til måned, legger du sammen inntektene fra tre måneder, for å finne et gjennomsnitt.

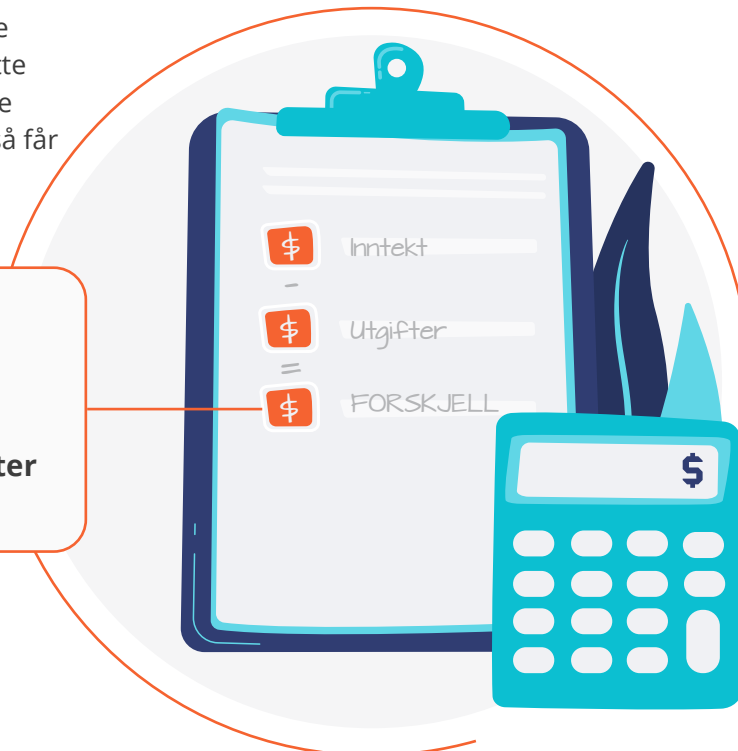
Deretter setter du opp en liste over alle pengene som brukes på regninger, dette er utgiftene du har. Trekk de månedlige utgiftene fra de månedlig inntektene, så får du netto kontantstrøm.

Er det et positivt tall? Det blir penger til overs hver måned. Er tallet negativt? Det har du minus i budsjettet. En nøytral kontantstrøm betyr at inntekter og utgifter er nesten like.

Privatbalansen

Det er enkelt å lage en privatbalanse som beskriver nettoformuen.¹ Setter du opp økonomiske aktiva (det du eier), og trekker fra alle økonomiske forpliktelser (alt du skylder), utgjør summen nettoformuen.

Du trenger ikke bekymre deg over en negativ balanse. Det viktigste er at du er bevisst din nåværende økonomiske situasjon. Det er ikke et viktig steg, men det bidrar til avgjørelsen

om hvordan du planlegger og setter fremtidige mål. Ønsker du å bidra til barnas utdanning, eller bør du fokusere på pensjonisttilværelsen? Det å kjenne til egen nettoformue identifiserer målene for fremtiden.

Nå er du klar til å sette opp budsjettet

Det er enkelt å sette opp et enkelt budsjett med oppstillingen av kontantstrømmen, den gir et klart overblikk over de generelle forbrukervanene du har i dag.

Det første steget er å organisere de månedlige utgiftene i kategorier. List opp nødvendigheter som mat, husleie eller boliglån, transport, telefoner, helsetjenester og forsikring. Inkluder eventuell nedbetalinger på gjeld, som lån eller kredittkort.

Sett opp alle andre utgifter som er av mindre viktighet: eventuelle abonnementer, medlemskap på treningsstudioer, underholdning, restaurantbesøk og klær osv. Hvis du har en pensjonsordning eller månedlig sparing, kan du også plusse de på utgiftskategorien.

Når du har satt opp de månedlige inntektene og utgiftene, kan du evaluere tallene sammenlignet med aksepterte budsjetteringsstrategier.

¹ <https://investmentmoats.com/budgeting/personal-cash-flow-statement-complete-guide/>

Det finnes nesten like mange forskjellige budsjetter, som det er eksperter på privatøkonomi. Budsjetter finnes ikke bare i én størrelse som passer alle, men for å unngå total forvirring, skal vi se på tre mest populære.

50-20-30-regelen

50-20-30-regelen er et populært budsjetteringssystem. Det er basert på å dele inntektene inn i tre kategorier, og tildele 50 % til nødvendigheter, 20 % til sparing og 30 % til alt annet.²

Selv om 50-20-30-budsjettet høres enkelt ut, vil det ikke alltid passe livsstilen til oss alle. Det kan for eksempel være skrekkelig dyrt der du bor, slik at mesteparten av lønnen går til husleie, du har kanskje et lavtlønnet arbeid, eller du er selvstendig næringsdrivende med usikker inntjening fra måned til måned.

80-20-planen

På den annen side, er 80-20-planen superenkel. I stedet for å fordele alle utgifter i ulike kategorier, tar du 20 % av inntektene og setter de direkte inn på sparekontoen. Resten av inntektene kan du bruke som du vil.³

Etablerer du en automatisk overføring, settes 20 % av lønnen på en egen sparekonto umiddelbart. Resten av lønnen havner på brukskontoen, der du betaler alle utgiftene.

Når sparepengene er fjernet fra brukskontoen, er det som midlene aldri har vært tilgjengelige i utgangspunktet. Hvis du er disiplinert med å betale regninger og har nok til å leve, vil saldoen på sparekontoen øke fra måned til måned.

Det nullbaserte budsjettet

Nullbaserte budsjetter har blitt stadig mer populære med årene. Til tross for navnet, betyr ikke det at du bruker opp alle pengene og står igjen med en bunnskrapt bankkonto på slutten av måneden.⁴

Tanken er å gi alle pengene dine et formål. Hver krone du tjener må ha en plass i budsjettet.

Du gjør dette ved å føre opp alle utgiftene, trekke summen fra inntekten, ta alle pengene som er igjen, og bruke dem på et av de økonomiske målene.

Når dette gjøres riktig, har du oversikt over hver eneste krone fra den månedlige inntekten, det vil ikke være noe overs.

² <https://www.sofi.com/learn/content/50-30-20-budget/>

³ <https://www.thebalance.com/dont-like-tracking-expenses-try-the-80-20-budget-453602>

⁴ <https://www.nerdwallet.com/article/finance/zero-based-budgeting-explained>

Lage et budsjettet

Fordi ingen er like og alle har en ulik økonomisk situasjon, bør budsjettering tilpasses den enkelte. Ofte er det best å lage budsjettet selv, skreddersydd til din unike situasjon.

Bruk oppstillingen av kontantstrømmen til å beregne de månedlige utgiftene. Dette viser hvor pengene forsvinner, og hvor mye har til overs til sparing eller forbruk. Fordel midlene til utgiftene, som også bør inkludere all planlagt sparing.

Det å holde styr på utgiftene, er sentralt for at du skal lykkes med dette systemet. Tar du vare på alle kvitteringer, ser du nøyaktig hvor pengene dine går. Sammen med kredittkortutskriftene, finner du ut hvor du har et overforbruk eller om det er noe ekstra igjen å spare.

Hvordan redusere kostnadene og forbedre kontantstrømmen

Hvis kontantstrømmen ikke er god nok, eller det ikke er nok penger igjen mot slutten av måneden, vil et budsjett bidra til å få bedre kontroll. Kontroller alle utgiftskategoriene, og se om du kan finne åpninger for kostnadsreduksjoner.

Effektivisering av uvesentlige utgifter, er en enkel metode for å redusere disse unødige kostnadene. Se etter overflødige månedlige betalinger du kan kansellere, for eksempel

unødvendige forsikringer, kabel- eller strøm-tjenester og eventuelle ubrukte abonnementer.

Reduser levekostnadene enkelt ved å redusere utgiftene til mat, velg å spise ute sjeldnere og lage mer mat hjemme. Prøv forskjellige kjøkken, kjøp fra etniske småbutikker istedenfor store matvarekjeder. Prøv å spise sesongbasert og kjøp lokalt, da dette ikke bare er sunnere og billigere, men også bra for planeten.

Spar på oppvarmingskostnadene, eller eventuell kjøling. Når vinteren nærmer seg, kontroller at dører og vinduer er ordentlig isolert. Litt enkel etterisolering kan stoppe kaldt trekk og varmetap. Hvis du er usikker på hvordan du gjør dette, kan du lete på nettet etter enkle løsninger.

Om sommeren åpner du vinduene for å få frisk luft mens det fortsatt er kjølig og lukk dem igjen før dagen blir for varm. Det å trekke for gardiner og persienner holder også solen (og varmen) ute på den varmeste delen av dagen.

Følg budsjettet og juster som nødvendig

En ting er å sette opp et budsjett, det er noe helt annet å følge det. Det er lite hjelp i et budsjett hvis du ikke forholder deg til budsjettet.

Mange bekymrer seg for at budsjettering blir for vanskelig. Men alt som skal til er et sterkt ønske om å mestre egen økonomi og forplikte deg selv til å holde stødig kurs.

Nøkkelen til varig suksess er å ha kontroll på utgiftene. Registrer forbruk i budsjettet hver gang du bruker penger. Budsjettet er til planlegging og kontroll, det er slik planen lykkes.

Når du klarer disse innledende målene, vil prioriteringene endres. For eksempel, hvis målet var å kjøpe en egen bolig, det målet klarte du, kan det i neste omgang være lurt å spare til nødvendig oppussing og vedlikehold.

Poenget her er at en god økonomisk plan er fleksibel, og bør justeres kontinuerlig for å vokse og endre seg med deg.

Hvorfor alle trenger noen bortgjemte midler, et nødfond, til nødsituasjoner

Et "nødfond", er mye mer enn bare en sparekonto. Det er sikkerhetsnettet i vanskelige tider, uansett hva problemet er. Livet er fullt av overraskelser, noen gode og noen dårlige. Det å ha et nødfond, gir deg trygghet og tillit til at du slipper å utsette deg for dyr gjeld for å håndtere en krise.

Det er mange grunner til at du bør ha nødsparing på plass. Plutselige økonomiske tilbakeslag skjer, enten det er en ødelagt vaskemaskin, en større bilreparasjon eller å miste jobben. Pengeeksperter anbefaler å ha en sparepute som skal dekke levekostnadene i minst seks måneder.

Hvis du ikke allerede har et nødfond, legg det til de månedlige utgiftene og begynn å legge bort penger til det er fullfinansiert.

God gjeld vs dårlig gjeld

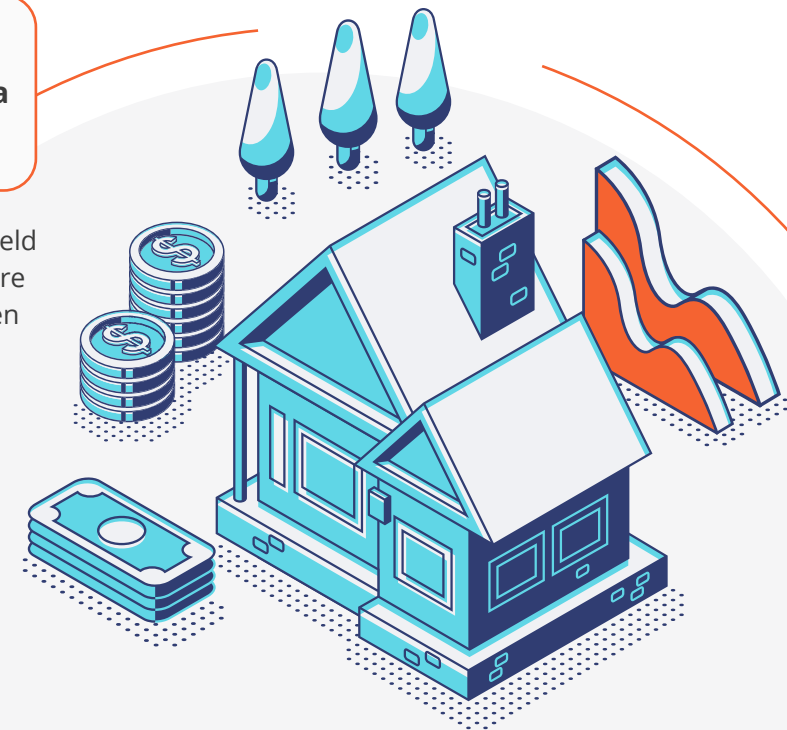
Nå lurer du kanskje på om gjeld noen gang kan være nyttig? De fleste har kanskje hørt om begrepene "god gjeld" eller "dårlig gjeld", men hva betyr det egentlig? Finanseksperter forteller oss at god gjeld, er gjeld som øker den langsiktige velstanden.⁵

Et eksempel på god gjeld er boliglån. Et hjem er et stort aktiva som øker formuen.

I kontrast til god gjeld, tilfører ikke dårlig gjeld noe til formuen på lang sikt, den taper bare økonomien og kan skade kredittverdigheten ved mislighold.

Det vanligste eksemplet på dårlig gjeld er kredittkortgjeld, som karakteriseres av høye renter. Et billån er et annet eksempel, hvor du låner penger for å kjøpe noe som taper verdi. Dårlig gjeld er altfor risikabelt, for dyrt, eller begge deler.

Når du vurderer gjeld, se på virkningen av andre utgifter, sparing, inntekt og langsiktige økonomiske mål. Når det gjelder renter, vil en rente som bare er en brøkdel lavere, spare deg for mye penger i løpet av lånets løpetid.

⁵ <https://www.investopedia.com/articles/pf/12/good-debt-bad-debt.asp>

Dyr langsiktig gjeld har mange negative effekter på livet.

Ikke bare befinner du deg i en konstant tilstand av stress, men den sluker hele inntekten, skader kredittverdigheten og gjør sparing umulig.

For noen er gjeld et faktum, men å bli begravet i langsiktig gjeld trenger ikke å være virkeligheten for din del.

Her er de gode nyhetene. Det er en vei ut. En vei som har fungert for mange over hele verden. Du kan planlegge veien ut og angripe gjelden med en solid strategi.

Det første trinnet er det vanskeligste

Hvis hver krone du tjener er øremerket til å betale en regning, har du ikke rom til å spare og lever fra måned til måned. Det kan til og med hende at du bruker mer enn du tjener.

Du må stå imot egen gjeld. Det er mange som hopper glatt over dette trinnet, betaler minimumsbetalingene og lager bare større problemer for seg selv. Gjeldshåndtering er vanskelig, bare frykten for å finne ut hvor mye du egentlig skylder kan være ille nok.

Faktum er at du ikke kan skjule deg for egen gjeld, du må akseptere fakta og iverksette tiltak. Når dette er gjort, har du en vei fremover og friheten følger hakk i hæl.

Du trenger bare å huske to fakta, det vil alltid være mange som har mer gjeld enn deg, akkurat nå er starten på å få slutt på gjelden. Fra i dag av skal gjelden reduseres.

De mest populære nedbetalingsplanene

Når du kjenner fakta og har fått oversikt over gjelden, er det på tide å lage en nedbetalingsplan som vil fungere for deg.

To populære nedbetalingsplaner, er strategier som brukes over hele verden, og har hjulpet tusenvis av mennesker med å unnslippe gjelden.

Gjeldsskredet

FFørst ut er gjeldsskredet. Tanken er at du først fokuserer på gjelden med høyest rente. Bruk mest penger på den, mens du betaler minimumsbetalingene på resten av gjelden.

Du fortsetter på denne måten, betaler den neste gjelden med høyest rente og holder tritt med resten med minimumsbetalingene. Gjenta til all gjeld er slettet.

Ikke overraskende er det fordeler og ulemper med denne metoden. Bruk av gjeldsskred reduserer rentebeløpet, sparer deg for penger og betaler du konsekvent kan du komme deg raskere ut av gjeldsbyrden.

Problemet er at du må fortsette med programmet. Du kan ikke gå tilbake til minimumsbetalingene for målgjelden din hvis du forventer å høste fordelene. Løsningen er heller ikke for sarte sjeler, denne tilnærmingen krever disiplin og besluttsomhet for å lykkes.

Gjeldsnøballen

Det er veldig mange som har lyktes med å slette gjelden med denne metoden.¹

Med snøballstrategien fokuserer du på den minste gjelden først, mens du betaler minimumsbetalingene månedlig på all den andre gjelden.

Etter hvert gjelden slettes, blir pengene fra den nedbetalte gjelden brukt på den nest minste gjeldsposten, en prosess som kalles "snøball". Gjenta prosessen med alle gjeldspostene, fra minste til største, mens du opprettholder de månedlige minimumsbetalingene til all gjeld er nedbetalt.

Ulempen, er at du ikke vil spare så mye penger på rentene. Denne strategien fungerer, rett og slett fordi det å se gjelden forsvinne raskt holder motivasjonen oppe.

Som alt annet som omhandler nedbetaling av gjeld, vil den beste gjeldsreduksjonsmetoden være avhengig av den enkelte.

De som er veldig motiverte og disiplinerte, kan nok gjøre det best med skredmetoden, for å betale ned gjelden raskere. Men studier i USA, har vist at de som angriper de minste gjeldspostene først, lykkes bedre med å slette gjelden totalt.

¹ <https://www.ramseysolutions.com/debt/debt-snowball-vs-debt-avalanche>

Slutte med dårlige vaner

Noen ganger akkumuleres gjeld på grunn av sykdom eller tap av jobb. Andre ganger er det livsstilsinflasjon, når du begynner å tenke på luksus som en nødvendighet. Hvis du har mye gjeld fordi du lever over evne, må du gjøre noen permanente endringer i livsstilen.

Hvis du stresser og bekymrer deg for penger hele tiden, fungerer ikke det du gjør. Det å bestemme seg for å endre holdningen til penger vil også endre tankegangen.

Begynn med å belønne deg selv for små suksesser. Se etter tilfredsstillelse i ting som ikke koster penger. Start en takknemlighetsdagbok, skriv ned alt som gleder deg, som dagens kaffekopp eller den rene nytelsen av morgenturen.²

Skjulte årsaker til gjeld

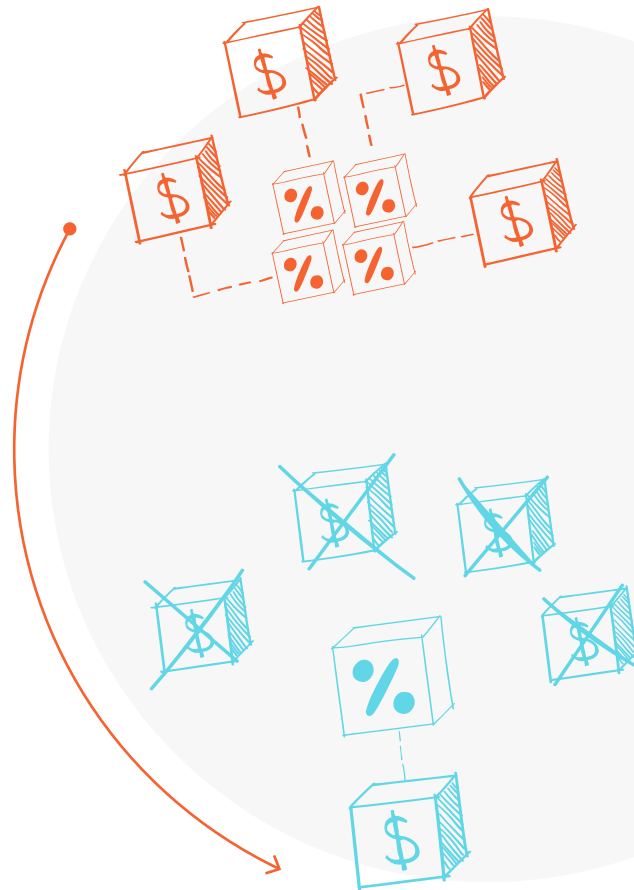
Noen ganger styres overforbruk av omstendighetene, for eksempel å bruke et kredittkort i en krise fordi det ikke finnes et nødfond. Men faktum er, at vi bruker for mye på grunn av andre faktorer som de som er nevnt her.

En vanlig årsak til overforbruk, er at du ikke følger budsjettet. Det å ikke ha et budsjett, er en sikker måte å miste kontrollen over pengebruken. Budsjettet er ditt beste forsvar, følg det konsekvent, juster etter behov, og bruk det ofte som referanse.

Mange bruker for mye fordi de mangler økonomisk hensikt. Et inspirerende mål for pengene, hjelper deg med å holde deg på sporet med egne økonomiske planer. Det er **derfor** du skal ha en solid plan, som forhindrer deg fra å falle for andre fristelser.

Det å snu rundt på økonomien, og bli gjeldfri, krever også tålmodighet. Det tar tid å nedbetale gjeld og tid å spare til ting du trenger. Utålmodighet får deg til å miste målene du har satt deg, og du mister formålet med å administrere pengene dine.

Mange faktorer forårsaker uforutsette utgifter. Det å hengi seg til detaljterapi kan få de økonomiske planene fullstendig av sporet, fordi de er drevet av følelser eller kjedsomhet. Du må gjennomgå egne mål og feire suksesser, det hever motivasjonen, det vil også tanken på den dagen når du er gjeldfri.

Refinansiering forklart

Gjeldskonsolidering, eller refinansiering, lanseres som svaret for alle med gjeldsproblemer.

Du grupperer gjelden, får et lån for å betale ned alt og har én månedlig betaling.

Husk at noen selskaper er dyre, så finn en anerkjent utlåner som tilbyr rimelige tilbakebetalingsplaner.

Refinansiering er ingen garanti for at du får en lavere rente eller at renten vil være fast (forbli den samme) i løpet av lånets levetid. Ønsker du å refinansiere, finn en av bankene som tilbyr tjenesten med lavest rente.

Mange refinansierer vanligvis for å redusere renten, redusere nedbetalingsbeløp eller nedbetale gjeld. Refinansiering kan også være et smart økonomisk grep når rentene er lave, slik at du kan frigjøre egenkapital fra eiendom eller redusere månedlige utgifter.

Hvis du sliter med betaling av lån, kan refinansiering være svaret. Det eneste forbeholdet, er at du kan ende opp med å betale mer renter over en lengre periode.³

Forhandle med kreditorene

Noen ganger kan du få hjelp fra kredittkortselskapene der du skylder penger. Det kan være fordelaktig for kortutstedere å forhandle fordi kortgjeld er usikret, og du kan bli fristet til å ignorere betalinger i vanskelige tider.⁴

I stedet for å risikere å miste deg som kunde, eller tape pengene deres hvis du begjærer deg konkurs, kan kortutstederen være villig til å forhandle om rentesatsen og nedbetalingsbeløpet fra måned til måned.

Vet du ikke hva du skal si? Det finnes manus tilgjengelig på Internett, som gir deg nøyaktige de ordene du trenger for å lykkes.

³ <https://www.valuepenguin.com/loans/refinancing-a-loan-what-it-means>

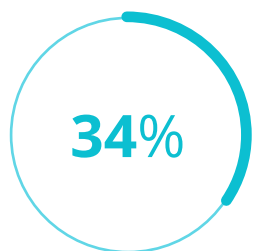
⁴ <https://www.bankrate.com/finance/debt/how-to-negotiate-with-credit-card-companies/>

Nå er du forpliktet til å ta kontroll over egen økonomi. Med en klar oversikt over den økonomiske situasjonen har du identifisert målet for pengebruken og vet hvor du er på vei.

Hvis du er på vei til å nå de endelige målene, er det ingenting som må endres. Tjener du mer penger, kan du komme deg dit raskere.

Scaff deg noen ekstrainntekter, et konsept som har vokst i popularitet av en enkel grunn, det fungerer. I USA for eksempel, har det blitt den nye normalen for over en tredjedel av befolkningen.¹

Gig-økonomien har åpnet mange muligheter for å tjene litt ekstra, enten hjemme eller på nettet. La oss se nærmere på noen av de enkleste måtene for å øke inntektene.

Én av tre amerikanere har en ekstrajobb¹

¹ <https://zapier.com/blog/side-hustle-report/>

² <https://www.glassdoor.com/blog/guide/how-to-ask-for-a-raise/>

³ <https://thecollegeinvestor.com/22566/make-money-driving/>

⁴ <https://vitaldollar.com/20-things-you-can-rent-out-for-extra-money/>

Hvordan kan du tjene mer

Før du starter ekstraarbeid, bør du vurdere egne styrker og svakheter. Har du spesifikke ferdigheter eller evner? Er du naturlig selskapelig eller liker å kjøre bil? Ta en titt på disse ekstrajobbene som ikke krever sertifiseringer eller tilleggsutdanning.

Be om høyere lønn

Det høres villedende enkelt ut, men mange jobber i årevis og får aldri lønnsøkning. Hvis du har vært i stillingen i over ett år, og du gjør en god jobb, er det normalt å spørre om mer i lønningsposen. Gjør noen forhåndsundersøkelser i forhold til standarden i bransjen, og velg et gunstig tidspunkt.²

Finn en deltidsjobb

Tidligere var deltidsjobb det opplagte valget når man trengte ekstra penger. Det er fortsatt en god løsning hvis du klarer å tilpasse arbeidet i forhold til andre forpliktelser.

Kompiskjøring

Kompiskjøring tok av samtidig med Uber. Mens Uber fortsatt er den mest anerkjente tjenesten i mange land, har andre apper nå kommet inn på markedet (sjekk hvilke regler som gjelder i Norge). Hvis du ikke vil samarbeide med en samkjøringsapp eller kjøretøyet ditt ikke oppfyller kravene, hva med budtjenester? Det finnes tjenester som spesialiserer seg på mat mens andre også leverer fra lokale butikker.³

Selg ting du ikke bruker

Hvis du har hatt et ryddesjau, kan det hende du har verdifulle gjenstander du ikke lenger trenger eller bruker. Visste du at det er penger i rotet? Det finnes bruktbutikker som selger klær og leker. Lokale markeder selger møbler og dekor, noen nettsteder kjøper gammel teknologi, mens Finn, Facebook Marketplace og eBay selger alt.

Lei ut egen bolig

Siden oppstarten av Airbnb, har mange leid ut boligen til korttidsbesøkende, og det er ikke bare som feriested. Hvis det er et universitet eller sykehus i nærheten av der du bor, er det mange som trenger et sted å bo over en kortere periode. Hvis du ikke bruker parkeringsplassen eller oppkjørselen, kan du leie den ut den også for noen ekstra kroner. Det er også mulig å leie ut en del av boligen som lagringsplass, ved bruk av en onlinetjeneste.

Leie ut egne eiendeler

Har du sykler, musikkutstyr eller verktøy liggende? Utleie av egne eiendeler er en ekstraintekt som ikke tar mye tid. Fra partyutstyr til møbler, enkelte nettsteder og apper

gjør prosessen idiotsikker.⁴ Hvis du bare bruker bilen av og til, kan det også generere ekstra penger. I stedet for å stå i garasjen, kan kjøretøyet tjene penger for å betale for vedlikeholdet.

Frilanser

Her er en ekstrajobb som lønner seg overraskende godt. Hvis du liker å skrive og tydelig kan forklare ideer og konsepter, kan dette være riktig for deg. Ved hjelp av en bærbar eller stasjonær PC og en internettforbindelse, er frilansskrivning en annen jobb der du ikke trenger å bruke penger.⁵

Finn ekstrajobben som fungerer for deg

Mens dette er noen få populære måter å tjene litt ekstra kroner, er de bare toppen av isfjellet. Det er mange anerkjente nettsteder med mye mer informasjon om ulike alternative inntektskilder.

Det er ett forbehold, pass opp for svindel. Ekstrainntekter som høres for gode ut til å være sant, er sannsynligvis nettopp det. Bruk kun informasjon fra pålitelige kilder og foreta grundige undersøkelser før du fortsetter.

Den langsiktige belønningen ved å investere i seg selv

Bygg opp inntektpotensialet med disse to sikre strategiene, som øker inntjeningsevnen og kan gi høyere lønn gjennom hele karrieren.

Lære seg nye ferdigheter

Alle kan dra nytte av å lære seg nye ferdigheter. Teknologien utvikler seg i en rasende fart, og kompetanseheving holder deg foran konkurrentene.

Utvikle etterspurte ferdigheter som kan brukes som forhandlingskort til en lønnsøkning eller om du søker forfremmelse.

Høyere utdanning

Høyere utdanning kan ofte føre til bedre lønn i løpet av karrieren.

Som en kuriositet, vises det til et eksempel som kommer fra USA, hvor en undersøkelse fra 2020 fastslo at gjennomsnittsinntektene steg fra \$ 619 til \$ 781 per uke etter fullført videregående skole.⁶

⁴ <https://vitaldollar.com/20-things-you-can-rent-out-for-extra-money/>

⁵ <https://www.fool.com/the-ascent/personal-finance/articles/earn-1000-with-this-free-to-start-side-hustle/>

⁶ <https://careerwise.minnstate.edu/education/education-pays.html>

Få pengene til å vokse

De fleste setter pengene sine på en ordinær sparekonto, der står de år etter år og opparbeider nesten ingen renter. Du har jobbet hardt for sparepengene, og nå burde sparepengene gi litt i retur.

Vi tar en digresjon og ser nærmere på renters rente, som er renter betalt på renter.

For å si det enkelt, sett at en ekstrajobb dro inn 10 000 kroner. Du plasserer de pengene på en sparekonto som gir 1% årlig rente, når året er omme får du rundt 100 kroner i renteinntekter.

Du har nå 10 100 kroner på sparekontoen. Det påfølgende året vil du ha ca. 10 200,10 kroner på konto. Over tid, ettersom saldoen øker, vokser den sammensatte renten raskere og bidrar til litt høyere formue.⁷

De fleste banksparekontoer, kontoer som benyttes til aksjesparing eller tilsvarende, fond og andre investeringer utbetaler renter. Disse utbetalingene foretas månedlig, kvartalsvis eller årlig avhengig av hvor pengene er plassert. Etter hvert som rentene akkumuleres (sammensatt rentene du inntjener), får du tilleggsrenter på renten som allerede er opptjent.

⁷ <https://www.bankrate.com/banking/what-is-compound-interest/>

⁸ <https://www.fool.com/the-ascent/banks/articles/have-money-saved-best-ways-make-it-grow/>

⁹ <https://www.bankrate.com/investing/best-investments-for-beginners/>

¹⁰ <https://www.nerdwallet.com/article/investing/average-stock-market-return>

Investering forklart

Investering er hvordan du bygger opp formuen. Enten du investerer i tradisjonelle bankprodukter eller noe annet, bør du lære mer om de alternativene du har. De konvensjonelle investeringene som tilbys av banker og finansinstitusjoner er trygge og sikre.⁸

Når det gjelder investeringer, er kunnskap makt. Ikke forplikt deg til investeringer før du har undersøkt alle parameterne. Vurder løpetiden på investeringsperioden før du får tilgang til pengene dine: seks måneder, et år, fem år eller lenger.

Høyrentekontoer

En høyrentekonto gir bedre renteavkastning enn hva du tjener på bruks- eller sparekontoen. Du får høyere rente mens du likevel har tilgang til pengene ved behov.

En høyrentekonto er et godt valg hvis du sparer til et fremtidig kjøp eller vil stue bort midler til nødfondet. Vanligvis åpnes disse kontoene gjennom en nettbank.

Verdipapirfond, ETF-er og indeksfond

Med verdipapirfond kjøper investorer seg inn i en eksisterende aksje- eller obligasjonsportefølje som gjerne består av mange aktivaposter. Populære verdipapirfond har vanligvis lave gebyrer, og er en fin måte å bygge formue på over tid. De lave utgiftene gjør at investorer kan få større avkastning.⁹

ETF-er, er fond som kan omsettes som aksjer, og de er ofte basert på en indeks. Indeksfond er passive fond som følger en markedsindeks, slik som S&P 500, Nasdaq 100, DAX 30 og mange andre.

Selv om det er en høyere risikoprofil ved investering i indeksfond sammenlignet med en vanlig sparekonto, har årlig avkastning på Nasdaq 100 og S&P 500 i gjennomsnitt vært 10 % de siste 100 årene.¹⁰

Individuelle aksjer

Det å kjøpe aksjer i bestemte selskaper anses som risikabelt. Kunnskap er nøkkelen, så lær alt du kan fra bøker og nettsteder som omhandler aksjehandel spesielt. Det er også viktig å forstå hvilke virksomheter du ønsker å investere i.

Utradisjonelle investeringer

Ifølge ekspertene er nøkkelen til vellykket investering diversifisering. Hvis alle pengene dine er står på høyrentekonto og aksjefond, kan det være lurt å utforske andre investeringsmuligheter.¹¹

Fast eiendom

Når du investerer i fast eiendom for å øke formuen, må avkastningen dekke utgifter og gi fortjeneste.

Bortsett fra skatt og andre offentlige utgifter, inkluderer kostnadene ved eierskap av fast eiendom strømutfgifter, vedlikehold og forsikring. Og ta høyde for skatter og andre utgifter hvis du planlegger utleie.

Et annet alternativ er flipping av eiendom for en god fortjeneste. Du kjøper nedslitt bolig billig, pusser opp og selger til en pris som dekker kostnader og utgifter samt en fortjeneste.¹²

Samleobjekter

Nesten alt av samleobjekter, fra Star Wars -figurer, fotballkort, til moderne møbler fra midten av forrige århundre. Du kjøper gjerne samleobjekter med tanke på at verdien kan øke, men med oppbevaring og vedlikehold, og ingen utbytte fra pengene brukt, må du ha ekspertkunnskap.¹³

Edle metaller

Edle metaller er en annen populær, alternativ investering gjennom aksjefond eller ved å kjøpe bullion.¹⁴

Investeringer opprettholder kjøpekraften til dine hardt opptjente penger, og beskytter pengene mot inflasjon.

Det er sentralt for å bygge opp en formue og oppnå langsiktige økonomiske mål som en komfortabel pensjonisttilværelse.

¹¹ <https://wallethacks.com/alternative-investments/>

¹² <https://www.thebalance.com/real-estate-investing-101-357985>

¹³ <https://online.hbs.edu/blog/post/types-of-alternative-investments?tempview=logoconvert>

¹⁴ <https://wallethacks.com/alternative-investments/>

BLI SMART NÅR DET GJELDER GJELD

Det er stor forskjell mellom planlagt gjeld og ikke-planlagt gjeld. Når du har det økonomiske livet ditt under kontroll, blir gjeld et nyttig redskap i stedet for en bekymringsfull byrde. Trikket er å bruke gjelden med omhu.

De rike forstår hvordan gjeld kan øke formuen og ser på gjeld som et verdifullt verktøy. For de som ikke har så mye penger, spesielt de som har nedbetalt dyr forbruksgjeld, bør gjeld tilnærmes med varsomhet.

Eksempler på god gjeld er kjøp av eiendom, investering i videreutdanning eller finansiering av egen virksomhet. Du bruker gjelden til aktiva som verdsetter og øker din nettoformuen.¹

På den annen side er dårlig gjeld kreditt som brukes til å kjøpe eiendeler som faller i verdi og derav reduserer nettoformuen.

Det anses ikke som økonomisk smart å bruke kostbar kreditt til noe som ikke vil stige i verdi over tid.

Håndter gjeld på en smart måte

Vær en smart økonomisjef og bruk bare gjeld til å gjennomføre kjøp som øker formuen over tid. Bruker du gjeld som de rike gjør, vil du være på god vei til å bygge et grunnlag for en formue som varer lenge.

Livet er fullt av overraskelser, og derfor trenger du en fullfinansiert nødsparekonto som dekker utgiftene i minst seks måneder. Nødfondet sørger for at du ikke er avhengig av kredittkort eller forbrukslån. Og hvis du har et høyrentelån som fortsatt er utestående, betal det ned så raskt som mulig.²

¹ <https://www.businessinsider.com/personal-finance/when-to-use-debt-to-build-wealth-financial-planner-2019-7>

² <https://calbizjournal.com/the-5-most-clever-approaches-to-borrow-money/>

BLI SMART NÅR DET GJELDER GJELD

Hva koster lån

Du får alltid ekstra utgifter når du tar opp et lån. Du tror kanskje du får et lån for X, uten at du innser at det påløper mange små kostnader, noe som øker det faktiske beløpet til Y. Det er lett å overse de usynlige kostnadene forbundet med å låne penger, med mindre du vet hva du skal se etter.

De fleste av disse er standard for den spesifikke bransjen, for eksempel en bank eller et annet selskap som låner ut penger. Samtidig finnes gjerne andre utgifter tilknyttet lånet.

Her er noen kostnader du bør se etter når du leser gjennom kontrakten:

Kostnader knyttet til lav kredittverdighet eller kredittscore. Før du søker om lån, bli kjent med din egen kredittverdighet. En lavere kredittverdighet kan bety en høyere rente. Hvis du kan, er det bedre å vente og forbedre den generelle kredittverdigheten før du søker.

Du har mye igjen for å forbedre egen kredittverdighet. For eksempel betyr høy score en gunstig rente. Selv 0,5 % rente, sammensatt over levetiden på et boliglån med 30 års løpetid, vil tilsvare titusenvis av kroner i besparelser.

Lånegebyrer. De fleste lån har tilknyttet ulike gebyrer: etableringsgebyrer, forsikringsgebyrer, utbetalingsgebyrer og månedsgebyrer. Noen har andre gebyrer (i utgangspunktet en straff) hvis du ønsker å foreta tilleggsbetalinger eller betale gjelden tidlig.

Ekspertene minner oss om at jo mer komplisert lånet er, desto mer må forbrukerne være oppmerksomme på ekstra gebyrer.³

Totale eierkostnader. Dette er kostnadene ved å kjøpe en eiendel, pluss hva det vil koste å vedlikeholde og drifte denne eiendelen.

Eierkostnader er en av disse perifere eller sekundære kostnadene. Tenk deg at du kjøper en bolig med et lån på 1 millioner kroner? I tillegg er det eiendomsskatt og forsikring som skal betales og kostnadene for kommunale tjenester, kostnader til vedlikehold av hagen og strømgjengen som skal dekkes.

Du vet naturligvis alt dette, men det er lett å overse de faktiske tallene når du blir overveldet av entusiasmen over å kjøpe et nytt hus. Hvis du ikke vurderer de totale eierkostnadene, kan du bli sittende med et lån til noe du ikke har råd til å følge opp.

³ <https://loans.usnews.com/articles/the-hidden-costs-of-loans>

BLI SMART NÅR DET GJELDER GJELD

Kredittkort

Du må være utrolig flink når du påtar deg kredittkortgjeld. Med forsiktig bruk, er kredittkort et verdifullt verktøy, men det kan fort bli en belastning med høy rente når de brukes uansvarlig.

Det er også viktig å vite at kredittkortgebyrer kan være kompliserte, og du bør alltid lese det som står med liten skrift når du søker om et kort.⁴

For eksempel finnes inaktivitetsgebyrer, et gebyr for å ikke å bruke kortet. Selv om de ikke akkurat er skjult, kan det hende du ikke legger merke til gebyrene når du søker om kortet. Vi lister opp andre standard kredittkortgebyrer nedenfor:

- **Rentegebyr:** Debiteres når minimumsbetalingen er forsinket.
- **Årsgebyr:** Debiteres årlig for å ha et kort.
- **Gebyr for forsinket betaling:** Debiteres hvis du ikke betaler minimumsbeløpet i tide.
- **Returnerte betalingsgebyrer:** Debiteres hvis du ikke betaler en måned (ikke nok midler).
- **Gebyr for uttak av kontanter:** Debiteres hvis du foretar et kontantuttak på kredittkortet.

- **Utenlandske transaksjonsgebyrer:** Debiteres på transaksjoner med utenlandsk valuta.

Avbetaling

Avbetaling brukes til å kjøpe noe og betale det ned over en bestemt periode. I motsetning til et kredittkortkjøp, mottar du varen uten en innledende betaling.

En avdragsordning er ikke som rullerende kreditt (kredittkort). Men det kan være et rimelig alternativ, og kanskje tilby lavere renter. Det er i utgangspunktet et kortsiktig lån med en fast nedbetalingsplan.

Som med ethvert lån, vær bevisst på det nøyaktige beløpet du vil betale i løpet av lånets levetid. Hvis du kan, sammenligne beløpet med totalkostnaden for å finansiere samme varen med et kredittkort. Pass på at du forstår vilkårene og betingelsene fra hver forhandler.⁵

Hvis kjøpet er noe du trenger, kan det være gunstig med avdragsordning med lav rente. Men pass på at avdragsordninger ikke bare blir en praktisk måte å bruke for mye på.

Hva må du vite før du kjøper

Långivere, banker og forhandlere tilbyr forskjellige løsninger for å selge tjenester eller produkter. Med kreativ annonsering og god markedsføring, kan disse avtalene høres imponerende ut, men av og til følger det en hake.

Før du går for langt, studer alle vinkler av lånet, spesielt hvis det er for et kostbart kjøp.

Det er viktig å se på alle gebyrer hvis du tenker på å kaste deg på slike avtaler:

- Kredittkjøp
- Lån med 0% rente
- Kjøp nå, betal senere
- Saldooverføringer

Ofta kommer kjøp med ekstra kostnader. Det å forstå de faktiske kostnadene for gjelden du påtar deg, lar deg bestemme om det er verdt kostnaden. Det er nesten alltid billigere å kjøpe det du trenger kontant etter at du har spart opp pengene til kjøpet.

Det å lære å bruke gjeld til din fordel, betyr å unngå unødvendige og dyre lån. Den beste ressursen når du står overfor en nødsituasjon er en sunn sparekonto, ikke et kostbart lån.²

² <https://calbizjournal.com/the-5-most-clever-approaches-to-borrow-money/>

⁴ <https://www.nerdwallet.com/article/credit-cards/pros-cons-shopping-credit-card>

⁵ <https://www.chime.com/blog/debunking-installment-plans-everything-you-need-to-know/>

Sammenligne lån for å finne det beste

Når du tar opp et lån, forplikter du deg til en relasjon. Jada, det er riktignok en økonomisk relasjon, men du må fortsatt vite at det er den beste matchen du kan få.

Det å finne et gunstig lån er komplisert, og det å finne den beste og billigste lånet krever litt innsats.

Når du sammenligner lån, må du vurdere følgende faktorer.

- **Se på løpetiden av lånevilkårene i antall år.** En kortere låneperiode betyr vanligvis lavere rente, selv om månedlige betalinger vil være høyere.
- **Vurder annuitetslån eller serielån.** Annuitetslån tar hensyn til gebyrer, mens renten refererer til renten som belastes årlig.
- **Totalt skyldig beløp**, grunnlaget, inkluderer gebyrer, renter og det opprinnelige lånebeløpet.
- **Månedsbetalingen** bør være noe du problemfritt har råd til.

Husk å sammenligne epler med epler. Sørg for at låneanslagene tilsvarer lignende lån med lignende spesifikasjoner. Vanligvis vil det beste lånet ha lavest rente og kortest løpetid.

KONKLUSJON

Jeg håper denne boken har inspirert deg til å ta kontroll over egen økonomi. Dette kan være starten på reisen mot økonomisk uavhengighet.

For mange er gjeld en illusjon av suksess. Men det gjør oss blinde fra å se hvor lite vi faktisk har. Når du har for mye gjeld i forhold til inntekten, blir livet stressende og fullt av usikkerhet.

Likevel vil det være noen av dere som leser denne guiden og glemmer alt innholdet.

Men noen av dere vil ta disse forslagene og skreddersy dem til din egen situasjon. Du vil finne ut hvor pengelekkasjene befinner seg, og lære hvordan du budsjetterer. Du vil få kontroll over gjelden, finne ut hvordan du kan låne klokt, og du vil begynne å oppnå de målene du har satt deg.

Dette betyr ikke at du aldri vil gjøre et økonomisk feiltrinn. Men, feilene vil stadig reduseres og du vil lykkes oftere.

Økonomisk uavhengighet er en reise, og dette er bare starten.

LOAN
SCOUTER.